

MEMORANDUM

c.c. DNW
DEU

Van: D. W. Baron van Lynden

Datum: 17 april 1972
nr. 454

Aan: M via S

Onderwerp: Europese politieke samenwerking en de NAVO.

*S 14 DS 12 en PS
18/4*

*zeer juist
of men wil een
groot meer een
Europese politieke
samenwerking (als
de Atlantische
in een
Atlantische
(zie) - maar dan
moeten we dus
op onze weg
ontaan, of
men wil die
willt en dan
met men het
zagen. De
bedenkingen
Realis
boos in 1950
om het wett.*

M 18/4

Tijdens het bezoek dat Secretaris-Generaal Luns op 8 en 9 mei zal brengen aan Nederland, zou U de verhouding van de Europese politieke samenwerking en de NAVO ter sprake kunnen brengen. Mr. Luns heeft zich de laatste maanden enkele malen in nogal negatieve zin uitgelaten over het politieke overleg, en daarbij is de indruk gewekt alsof dit de Atlantische samenwerking reeds ondermijnde. Uiteraard zijn dergelijke uitlatingen wel verwachtbaar uit de mond van een Secretaris-Generaal van de NAVO. Ook de Heer Brosio heeft in het verleden wel eens van zijn bezorgdheid laten merken over mogelijke "blokvorming binnen de NAVO". Op de hem karakteristieke wijze is de stellingname van Mr. Luns echter veel feller.

Men moet zich echter afvragen of het gewenst is dat in een dergelijke mate een tegenstelling wordt geconstrueerd tussen het Europese overleg en de NAVO. Verzet tegen het "Comité-Davignon" (in feite: de politieke samenwerking op basis van het Rapport van Luxemburg van 1970) komt vooral uit Canadese en Turkse koker. Voor Canada is dit begrijpelijk, omdat het tussen het Amerikaanse schip en de Europese wal dreigt te vallen, terwijl Turkije steeds de aansluiting bij West-Europa zo sterk mogelijk heeft willen maken en zelf gaarne aan het politieke overleg zou deelnemen. Uit Washington zijn echter nimmer duidelijke geluiden tegen het politieke overleg vernomen. In de Amerikaanse conceptie past nog steeds een krachtig West-Europa, dat in toenemende mate eigen verantwoordelijkheid kan en wil dragen.

De bezwaren van Mr. Luns tegen het Comité Politique lijken zich ook uit te strekken tot de Euro-groep, waarin de Europese landen trachten hun militaire inspanningen meer te coördineren om tot grotere samenwerking te geraken. Hier geldt nog sterker dan bij het politieke overleg, dat de Amerikanen het Europese streven accepteren. De historische motivering (Min. Healey) was juist:

*PVNAVO &
DNW heege
comé on anteleinst.*

MEMORANDUM

Van: D. W. Baron van Lynden

Datum:

Aan:

nr. 454

Onderwerp:

een versterkte Europese defensiebijdrage om de Amerikanen ertoe te bewegen hun troepen niet uit Europa terug te trekken (resp. om een sterkere defensie te behouden voor het geval zij zulks onverhoopt toch zouden doen). In Ministeriële NAVO-zittingen is herhaaldelijk door de Amerikaanse Secretary of Defence waardering uitgesproken over hetgeen de Euro-groep deed ter verhoging van de defensie-inspanningen.

Bovendien is en blijft de Euro-groep informeel en niet-geïstitutionaliseerd, terwijl bij alle activiteiten voortdurend het primaat van de NAVO wordt gesteld. Kritiek op de activiteiten van de Euro-groep door de NAVO Secretaris-Generaal kan slechts bevorderen, dat de zwakke broeders in dit gezelschap (vooral de Denen en de Belgen) een welkom excuus krijgen om niet ten volle bij te dragen.

Ook afgezien van de Amerikaanse houding lijkt het van belang de Europese politieke samenwerking te blijven zien als compatibel met de NAVO. In deze zin heeft U op 5 november 1971 in het Europese overleg de formule ingebracht, dat wij aldaar streven naar "la définition d'orientations communes de manière à favoriser une identification européenne des positions à prendre"; vervolgens zou dat in het kader van de NAVO worden onderzocht "en vue de prendre une attitude définitive". Ook de, op Nederlands voorstel besloten, aanwezigheid van de Senior Polads bij de vergaderingen van de sub-commissie over de Europese Veiligheidsconferentie (en van de economische adviseurs bij de groep ad-hoc) zijn aanwijzingen van de wens om de band met de NAVO zo nauw mogelijk te handhaven.

Weliswaar ontstaat in het Comité Politique een zekere doublure van de werkzaamheden over de Europese Veiligheidsconferentie in NAVO-verband, doch strijdigheid daarmee kan niet geconstateerd worden zolang de door U gelanceerde formule blijft gehanteerd. De positie van de Secretaris-Generaal

MEMORANDUM

Van: D. W. Baron van Lynden

Datum:

Aan:

nr. 454

Onderwerp:

- 3. -

komt bij het politieke overleg wellicht enigszins in het gedrang, omdat niet alle documenten van het Comité Politique formeel aan hem worden overhandigd.

Tijdens de vergadering van het Comité Politique van 11-12 april werd besloten dat de PV's bij de NAVO zouden overleggen over de beste wijze waarop de resultaten van het politieke overleg kunnen worden ingebracht in de NAVO. Op mijn verzoek is daarbij tevens in het Relevé de Conclusions vastgelegd dat "le Secrétaire-Général sera informé officieusement" over dit overleg. Aan Ambassadeur Spierenburg is inmiddels verzocht Mr. Luns dienovereenkomstig in te lichten. Naar ik hoop zal hiermede zijn bezorgdheid enigszins zijn afgenomen, doch U zou Mr. Luns nogmaals kunnen verzekeren dat wij hem steeds naar vermogen zullen informeren. Voorlichting over het politieke overleg zal steeds een enigszins informeel karakter dragen aangezien formalisering van de groep van Tien (in het geval van de NAVO: Negen) in NAVO-verband bepaald ongewenst wordt geacht. Daarnaast lijkt oppositie tegen een voorbereidend Europees overleg niet opportuun, en ten aanzien van de Euro-groep zelfs bepaald ongewenst. Dit inzicht wordt door verschillende bondgenoten gedeeld, ook door het Verenigd Koninkrijk dat eerst onlangs tot de Europese politieke samenwerking is toegetreden.